

[Kelm-Hansen]

ingen tvivl om, at værktøjet i denne sammenhæng ikke hedder en dansk enegang.

Må jeg afslutningsvis sige, at jeg lyttede med stor interesse til det, hr. Glistrup sagde heroppe, hvor han pointerede, at de emner, vi drøfter i dag, ikke rager det danske folketings en disse – for nu at bringe det smagfulde citat. Han omtalte også, hvordan forholdene i øvrigt var i forskellige afrikanske lande sammenlignet med forholdene i Sydafrika.

Jeg er i den heldige situation i modsætning til hr. Glistrup, at jeg har besøgt de fleste afrikanske lande, inklusive Sydafrika, og jeg kan berette, at hr. Glistrup på dette som på så mange andre områder er fuldstændig galt afmarcheret.

Steen Folke (VS):

Jeg er fuldkommen enig med hr. Kelm-Hansen, som jo også ved en hel del om internationale forhold, i, at en lang række af de resolutioner, der vedtages bl. a. i FN, er relativt uforpligtende hensigtserklæringer, som ikke er det papir værd, de nedfældes på, og det kaster måske et interessant lys på udenrigsministerens understregning af, at Danmark skam på linje med de andre nordiske lande har stemt for en stribe af disse uforpligtende hensigtserklæringer, som ikke er papiret værd. Men ved en af de erklæringer, hvor der ligesom blev gået til benet: den generelle om situationen i Sydafrika, stod Danmark alene blandt samtlige nordiske lande med sin holdning, og det er det eneste, jeg har påstået. Udenrigsministeren beskyldte mig for at have påstået ting, der ikke var sandt. Jeg har ikke sagt et ord, der ikke er sandt. Jeg har sagt, hvordan det forholdt sig, og det kan ministeren ikke benægte.

En af de ting, som Danmark havde imod den resolution, er givetvis, at den nævner tingene ved rette navn. Den er altså knap så uforpligtende en hensigtserklæring som alle de erklæringer, hr. Kelm-Hansen ganske rigtigt henviser til. Den siger bl. a. lige ud og tager afstand fra, at de store vestlige lande, USA, Vesttyskland, Frankrig, Storbritannien, har omfattende økonomisk, politisk, sågar militært for norges vedkommende, samarbejde med Sydafrika. Det er jo ikke så diplomatisk udtrykt; det er sandheden, der kommer

frem i den erklæring, og det kunne Danmark altså ikke stemme for.

Hvad angår dette med at indføre et investeringsforbud, forstår jeg ikke ministerens holdning. Ministeren mente ikke, at der var behov for det, fordi de danske virksomheders engagement allerede er under aftrapning. Ja, det vil jeg nu stadig sætte et stort spørgsmålstegn ved. Jeg har også fået visse oplysninger om, at der er virksomheder, der har aftrappet deres engagement eller i hvert fald har bedyret, at de har gjort det. Der er også nogle, der prøver at arrangere sig med at etablere sydafrikanske datterselskaber, som er såkaldt uafhængige af moderselskabet, og ad den vej forsøger at omgå det.

Jeg føler mig nu ikke sikker på, at der ikke alligevel er et behov for at forhindre nyinvesteringer, men jeg havde nær sagt, hvis udenrigsministeren havde ret, var der jo i hvert fald ikke nogen økonomiske betænkeligheder ved at indføre et stop for nyinvesteringer; hvis det ikke engang kom til at koste danske virksomheder noget, var det da bare at gøre det.

Men jeg er nu sikker på, at det faktisk kan bruges til at forhindre nogle nyinvesteringer i Sydafrika, og derfor mener jeg bestemt, at regeringen bør overveje og forfølge sagen. Jeg agter i hvert fald at forfølge den i udenrigsudvalget og i det hele taget at følge, hvilke konkrete foranstaltninger man forsøger at gennemføre. For jeg er fuldstændig enig i det, der er blevet sagt – det var vist fru Lis Starcke og fru Hanne Engberg, der gjorde opmærksom på det – at i forhold til det nordiske handlingsprogram, som i sig selv er uhyre vattet udformet, er det, så vidt man har kunnet erfare indtil dato, uhyre lidt, der er gjort. Man har vist haft nogle samtaler med de danske virksomheder, der har investeringer i Sydafrika, men der er i hvert fald ikke fremlagt nogen form for dokumentation for, at det faktisk har fået konsekvenser i retning af, at disse virksomheder har trukket sig ud af Sydafrika eller på anden måde afviklet deres virksomhed, og det mener jeg er det fornødne i denne sag på linje med de andre ting, man kunne gøre, som reelt ville ramme apartheidregimet.

Bolvig (RV):